

MIRA SHUVAL

ur. 1914; Lublin

BIOGRAM ŚWIADKA HISTORII

Mira Shuval, z domu Hoffer, urodziła się 20 września 1914 roku w Lublinie. Mieszkała z rodziną w domu przy ulicy Nadstawnej 20. Ojciec, Menachem Hoffer, pochodził z Białej Podlaskiej. Zmarł na zapalenie płuc gdy Mira miała 1 rok. Matka Lea, z domu Himelfarb, w wieku 23 lat została wdową z dwójką dzieci - Mira miała starszą o półtora roku siostrę Etel. Aby utrzymać rodzinę matka prowadziła mały sklepik spożywczy, mieszczący się w mieszkaniu przy ul. Nadstawnej 20. Mira już w wieku kilku lat pomagała matce w sklepie. Mama w 1929 roku ponownie wyszła za mąż, za mieszkającego piętro wyżej Szaloma Chodaczka, który był hurtownikiem i handlował drzewem. Po ślubie zamknęła sklep spożywczy, a sytuacja materialna rodziny znacznie się poprawiła. W wieku 39 lat mama urodziła jeszcze jedno dziecko, chłopca Mosze.

Mira Shuval ukończyła Szkołę Powszechną nr 24. Była bardzo dobrą i bystrą uczennicą, w związku z czym od wychowawczyni dostała przydomek „żelazna głowa”. Chciała się dalej kształcić w seminarium nauczycielskim, na co nie wyraził zgody bardzo religijny dziadek. Następnie uczyła się w Gimnazjum Humanistycznym.

W młodości Mira Shuval prowadziła bardzo bogate życie kulturalne –uczęszczała na spotkania Zrzeszenia Akademików Żydów, które organizowało referaty, potańcówki i wycieczki. Chodziła też do Kultur-Ligi, gdzie można było czytać gazety i słuchać radia. Należała również do sekcji esperantystów. Po ukończeniu nauki założyła i prowadziła własne przedszkole. W wakacje pracowała jako wychowawczyni na półkoloniach organizowanych przez doktora Herszenhorna. Planowała wyjechać do Francji i studiować na Sorbonie, w czym przeszkodził jej wybuch II wojny światowej.

Przed wojną Mira poznała Mosze Wajsmandera z którym zamierzała się pobrać. Po wybuchu wojny i spędzeniu kilku miesięcy pod okupacją niemiecką w Lublinie postanowiła opuścić rodzinę i wyjechać do dziadków, którzy wcześniej przenieśli się z Bielska Podlaskiego do Brześcia. Tam wzięła ślub, dziadkowie kupili jej mieszkanie, zaszła w ciążę i spędziła kilka szczęśliwych miesięcy, które sama określiła jako „pobyt w raju”. Po odmowie przyjęcia obywatelstwa sowieckiego razem z mężem została zesłana w głąb Rosji, do Republiki Komi, gdzie żyli w ciężkich warunkach i pracowali przy wyrębie lasu. Mira pracowała tam również jako opiekunka dzieci w przedszkolu. Po amnestii dla obywateli polskich w ZSRR przenieśli się na Ural. Po zakończeniu wojny wrócili do Polski i nie odnalazszy w Lublinie nikogo z rodziny zamieszkali we Wrocławiu. Mąż zginął w pogromie kieleckim. Po jego śmierci Mira

Shuval wyjechała przez Francję do Izraela. Do Hajfy przybyła w sierpniu 1947 roku, a stamtąd została skierowana do kibucu Mizra, gdzie mieszkała przez 15 lat. Następnie poznała swojego drugiego męża – Dova Shuvala, z którym mieszkała w Hajfie przez kolejne 26 lat. Mąż zmarł w 1988 roku. Po śmierci męża przeniósł się do córki, do Tel Awiwii. Ostatnie lata spędziła w kibucu Bahan. Mira Shuval miała dwoje dzieci. Syn mieszka z rodziną w Los Angeles. Córka zmarła w 1990 roku.

Autor biogramu	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"